

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra helyben	1 "

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogad-
batunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesz:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeig 22). Haase
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilvántartási czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsini-vár 7. szám, hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkok díjazatának.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Mezőség, május vége.

Országszerte általános volt az aggodalom
mely a pénzügyministertől elkezdve minden ha-
zafit eltöltött, midőn e hó folytán annyiszor
és annyiszor remegve feküdtünk és félve éb-
redtünk, tartva attól, hogy egyetlen éjjel tün-
kre teheti vetéseinket, s megint egy sanyaru év
előidőzője lehet. Aggodalmainkat még fokozta
az, hogy itt már nem is csak az egyesek
sorsa forgott kérdésben, hanem az úgy a leg-
szorosabb összefüggésben állt magának a ha-
zának létével, pénzügyi fönnmaradásával.

Sőt még most is, midőn már innen onnan
tulestünk a fagytól való féltünkön, mintegy
megállandósult töprengésünk: az állandó eső-

zés veszélyével fenyegeti még ma is physikai
és evel morális életünket is.

Valóban elmondhatjuk, nem csak azt, hogy
„isten kezében életünk”, nekünk már az északi
és déli szelek kegyét is keresnünk kell, mert
pénzügyi viszonyainkon fordul meg politikai
ügyeink legnagyobb része s ezek a legszoro-
sabb összefüggésben állanak nemzeti kulturánk
további fejlesztésével, avagy paragon maradá-
sával.

És mi ennek oka? Hogyan válhatik egy
nemzet életkérdésévé, és pedig ily fokozott
mértékben, a mezői termés, holott az európai
cultur-államok életében ily abnormis arányok
nyomai alig szemlélhetők.

A felelet egyszerű.

Mig nyugati szomszédaink a nemzetgaz-
daság legkülönbözőbb ágait egyenletesen tart-
ják mivelés alatt s így a természet változa-
tainak veszélyeit avval enyhítik, hogy kisegítő
jövedelmi forrásokat tartanak készletben: ad-
dig hazánk majdnem kizárólag földmívelő ál-
lam, s ehez képest vagy rendkívüli bőségben,
vagy általános szükségben leledzik, a szerint a
mint az ég kedvez, avagy ellenkező arcot
mutat.

Soha e tény sajnos volta élesebben ki
nem tűnt, mint épen a folyó évben, a midőn
országos pénzügyi zavaraink oly éles világítás-
ba helyezték e szerencsétlen közgazdasági ál-
lapotunkat.

Mit ér azonban e tudatunk, ha előnyünk-
re fordítani képesek nem vagyunk; ha ilyes
szomorú tapasztalatainkat mindig csak a fele-
dékenység tárházába vetjük s jövőre épen azon
özönvíz előtti állapotban maradunk, melylyel
idáig elkinlődánk?

Pedig hányszor és hányszor mondták, ir-
ták és nyomtatták a legkülönbözőbb változa-
tokban azt a rendkívül változatos azdagságot,
melylyel hazánk a nyers-termelés mellett, min-
dennemű természeti adományok bővében, a leg-
különbözőbb műszaki és gyáripari vállalatokra
képes, az anyagot készen bírja s csak épen

geségeket, miket az alkoholizmus maga után von, az
általá előidézett más emberektől való függést és nyo-
morúságot; az ő bivatásuk harcra kelni e gonosz
szokás ellen, mely az elsatynulásnak, elszegényedés-
nek s mindennemű rendtelenségnek nemzője. A sta-
tistika segítségével figyelemmel kísérhetjük a bünté-
nyek száma szaporodásának s az elfogyasztott szes-
zek mennyiségének növekvésének párhuzamos voltát
s az egymással való okozatos egybefüggését. 1850-
tól 1870 ig Franciaországban az ezen csapás által
okozott véletlen halálesetek középszámának növe-
vési aránya ugy áslott, mint 331 az 587-hez; az ön
gyilkosságok száma 240-ről 664-re emelkedett. A
részségi örfjogásba esettek száma félelmet keltő
arányokban növekedett; ki lett mutatva (mindez Fran-
ciaországról és Párisról áll) hogy a szesz-italok-
kali túlságos élés következtében megőrültek, az ösz-
szes örlött esetek közt 1850 12 %-ot, 1870-ben
pedig már 29 százalékot képviseltek. Ha tekintetbe
vesszük a pusztító hatást, melyet e rontó elem az
emberi nemre egészségi tekintetben gyakorol, mely
hatás egész a késő maradékokig kiterjed, átlát-
hatjuk, hogy egy társadalom, mely az ellen nem
egyesülne teljes erejéből, nem sokára nem lenne egyéb
egy tengődő romlón.

III.

E szó alkoholizmus (részségi kór, pá-
linkakórság) az orvosi műszavak közé 1852 körül
egy svéd orvos, Huss Magnus által lett beplántálva,
s egymagában azon kóros tüneteknek összességét jelzi,
melyet az alkohollal (szesszel) való visszaélés maga
után von. Mert ugy a műtő-sebészek, valamint a
belgyógyászok véleménye szerint az iszákos ember
beteg, s betegsége egy egészen különálló kór; a ré-
szeges embernél valahány bármely más betegség ál-
tal előidézett tünet külön és sajátosan súlyos jelle-
get nyer. Ebből látható, hogy az iszákosság nem
egyszerűen csak vétség az erkölcs és az egészség fon-
tartásának szabályai ellen; hanem, hogy az egy va-
lóóságos mérgezés, melynek saját kóralakja, saját
tünetei, saját mellékünetei, saját szövődései, saját
kimenete van, ugy mint minden más betegségnek.
A részségi kórnak jelei már elegendőképpen isme-
retesek: azok lefolyásukban határozott jellegű mu-
tatainak s egymásutánjuk előre látható. Az olykor még
fellépő rendellenességek is majdan magyarázatukat
lelendik; el van fogadva azon nézet, hogy elefolyás-
beli rendellenességek azon anyagoknak tulajdonítha-
tók, melyek a szesz-likőrökben az alkoholhoz ve-
gyittetnek, s melyek hatásukkal a szeszek hatását

föl kell dolgoznia, hogy gazdaggá és így ha-
talmassá váljék!

És mégis, mindennek dacára, évről-évré
maradunk a régiek: turjuk a földet s egye-
dül az égtől várjuk hozzá az áldást. Pedig va-
lamig magunkat nem tesszük sorsunk uraivá;
valamig égi hatalmától tesszük magunkat
egyedül függökké s meg nem indítjuk a
becsületes munka minden fáját, hogy egyik
a másinak kiegészítője, szükség esetén ki-
pótlója lehessen: addig mindig bizton szá-
mithatunk rá, hogy a májusi fagy, a nyá-
ri esőzés avagy aszály, tünkre tehet nem csak
bennünket egyeseket, hanem bennünk és álta-
lunk magát a hazát, nemzetünk jelenét és jö-
vőjét.

A boldognlt Eötvös legalább egy irány-
ban tervbe vette volt a segítség előkészítését
— a gazdasági szakiskolákat kézműipari ágak-
kal akarván ellátni, fadaragványok s más ily
jövedelmi források megnyitása által.

A terv azonban csak terv maradt, pedig
idején megindítva s más körbe vágó műzetek-
kel kiegészítve most már kész gyümölcsöket
hozna.

A szükség pedig nyakunkon van. Ime
Felsőmagyarország terméketlenebb vidékeire a
véginség már beköszöntött s itt közelünkben,
Dobokamegyében, ugy halszik, szintén fordult
már elő egy éhhalál eset.

Vajha azok, kik e calamitáson nem csak
közvetlenül, hanem a jövődör nézve is se-
gíteni képesek, eszükbe vennék a nagy ve-
szélyt, mely hazánk nemzetgazdasági irányá-
nak e kirívó egyoldalúságában rejlik s akkor
segítenék, mikor ideje van.

Eötvös feledésbe merült eszméje csak
egy ág — de már az is áldásosan kimívelhe-
tő. Hát ha még megfelelő módon kiegészítenék.

Mert az időszerű segélyezések, az olykor-
olykor megindított segély-munkák csak pal-
liativ orvosszerek, míg ha a cura gyökeres
akar lenni, magát a baj okát kell felkeresni
és elhárítani.

örögbitik; milyen az absynth (az artemisia absynthi-
umból vett nedv) melyből egy külön pálinkanemet, a
legrészesebbet, készítenek; az absynth-pálinka
csak pár napi mértékletlen használat után is merev-
görcsöket s az illető egyén elpusztulását idézi elő.
A használata után mutatkozó tünetek sokkal vése-
sebbek mint, az egyszerű pálinkaital után mutat-
kozó körjelenségek.

Bárha a részségi kór tünetetneinek nagyobb
részét ösmérjük is, még sem vagyunk képesek ma-
gunknak az alkohol hatásának mikéntjét in ultima
analysi megmagyarázni. Hogy a szesz a szervezetben
micsoda változásokat megyen keresztül, erről csak
homályos sejtélemmel bírnak. Követhetjük ugyan
egészen odáig, midőn a vérkeringései rendszerbe hatol
s a vérrel vegyül: kísérhetjük ugyan egészen odáig,
midőn a vértöradékkal egyetemben a szövetek leg-
mélyeig behatol s ott egy darab ideig megállapodik.
Az iszákos tehát teste szövetrostjainak legbensőjéig te-
le van ivódva szesszel; s midőn képletileg azt mond-
juk, hogy „valaki borba öli magát” ezt szó szerinti
értelemben is lehetne venni. A szesz aztán a rendes,
ki-és elválasztó utakon távozik az emberi testből
A tudók minden kilégzőkór a szesszel telt gőzöknek
fellegeit ürítik ki; egy másik része az alkoholnak az
izzadattal és nyállal ürül ki; egy harmadik pedig
a vesék közreműködésével táunik el. Az alkohol te-
hát nem marad a szervezetben; rövid ottani tartoz-
kodása után eltávolítatik onnan s a szervezetben,
ezen rövid tartózkodása alatt a szöveteken oly bán-
talmakat ejt, melynek következményei egyrészt köz-
vetlenül mindjárt, más részt pedig hosszabb idő mul-
va jelentkeznek.

Vajjon a lenyelt alkoholnak összes mennyisé-
ge ily módon tűnik-e el, vagy csak egy töredék, az
a rész mi keleténél több volt? A szesz vajjon épab-
ban a mennyiségben távozik-e a szervezetből a mely-
ben abba fel lett véve, a nélkül, hogy abban vala-
mit hátrahagyna, imigyen csak könnyedén áthaladva
a szervezetben; vagy pedig ez anyagból bizonyos rész a
szervezetben rögződik a végből, hogy az anyagcsere-
ben és a lélegzési folyamatban részt vegyen, mint ezt
a tulajdonképeni tápszerek teszik. Mind a két elmé-
let mellett harezoltak és harezoltak még jelenleg is.
Az egyik, azon tan t. i., hogy az alkohol vagy szesz
tápszertül szolgál, a régi, a melyet Liebig és aneak
vegyszeri iskolája állítottak fel: e tan a nélkül hogy
valaki ellentmondani mert volna, egész a legutóbbi
évekig az uralkodó volt. Megegyezik az azon közön-
ségesen táplált előítélettel, mely azt tartja, hogy az

Az 1874-ik év fájdalom elég kézzelfog-
hatólag rámutatott a baj valódi okára.

Vajha meglátnák, a kiket illet.

Z.—k.—i.

— Két százsz deákpárti követ: Wächter
Frigyes és Fabritius Károly megtekették képviselői je-
lentésüket. A két nagy fontosságú választógyűlésről,
mely első nyilvánulása az új százsz pártalakulásnak,
a következőkben hozunk tudósítást: Folyó hó 26-
dikán nagy számú választó gyűlt fel Brassóban. Dück
József megválasztván elnöknek, felfejtette az indo-
kokat, melyek a választók cortes-bizottmányát arra
birták, hogy összehívja a választók gyűlését, egyszer-
smind a nevezett bizottmány részéről egy nyilatko-
zatot terjesztett elő elfogadás végett. A nyilatkozat-
ban kijelentik Brassó város és vidékének választói:
hogy 1. komolyan vissza utasítják Wächter Frigyes
azon kihívó nyilatkozatát, hogy nézetét akkor is kö-
telességének tartja kinyilatkoztatni, ha mindjárt azok
nézetével is ellenkezik, kik őt megválasztották; 2.
határozottan roszeják Wächter azon eljárását, hogy
nemcsak képviselőitársai, hanem választói meggyőző-
désével is szembe szállot; 3. el árják Wächertől, hogy
jövőre választó meggyőződését képviselje; 4. kijelen-
tik, hogy a Wächter által a belügyministernek sza-
vazott bizalommal szembe határozott törvényeket ki-
válnak; kijelentik továbbá, 5. hogy Wächter Fri-
gyesnek azon nyilatkozatát, miszerint hazánk min-
den nyilvános organumának értenie kell az állam-
nyelvét, teljességgel nem osztják, végül 6. remélik,
hogy Wächter F. igazolni fogja választói bizalmát s
megfelel a várakozásnak, a melynek alapján megvá-
lasztott. A nyilatkozat felolvasa után kérdezte Schiel
evang. lelkes a jelenlevő képviselőtől, milyen állást
kíván elfoglalni a középtanodai törvényjavaslattal
szemben, majd Korodi Lajos kérdi, miért nem lépett
ki Wächter is híven a megyeségi programhoz a
Deákpártból, az nem lehet, hogy Brassó két köve-
te ne érten egyet. Erre Wächter higgadtan felelt a
kérdésekre s nem sokára heves vita fejlett ki a cor-
tes bizottmány javaslata felett, Szavazás után a kö-
vetkező határozatok mondatai ki: 1. A választógyű-
lés többsége azon képviselők pártján áll, kik a deák-
pártból kiléptek. 2. Wächter Frigyer képviselő fel-

alkohol kitűnő tápláló erővel bír, erő és munkabíró
kítartás forrása, mely képesíti az embert a legnehezebb
és legdurvább munkák végzésére; egészen odáig fo-
kozódott e lelkesedés, hogy nem röstelték a szesz „a
tett és értelem hizlálójának” nevezni el. Liebig nemcsak
hogy felállította tantételét, mely szerint az alkohol
táplálja a szervezetet, hanem ilyekezett megmagya-
rázni azt, hogy miképen táplálja: szerinte a szesz
mint táplálék a légzési szervekben dolgoztatik fel s
arra van rendeltetve a szervezet háztartásában, hogy
elégése által azt a rendes és megkívántat hőmérsék-
ben tartsa: a szesz a szervezetbeni élenyülése köz-
ben, víztől megfosztatik aldehyddé (alkohol dehyd-
rogenatum, víztelenített borszesz) alakul át, aztán
ecetsavvá és sokasavvá, a mig végtére egymás után
végbe ment osztódások után szénasavvá és vízzé lesz;
ekkor aztán illetén új alakjában a tudó légzési fe-
lületén távozik a szervezetből és átmege a körlegbe.

Az életbuvárak azt vetik szemükre a vegyé-
szeknek, mikép a különböző anyagokat és azok át-
alakulásait ugy mutatják be a miut azoknak lenni-
ük és veghbanoniuk keletnek, hanem pedig olyanokul
a milyenek azok a valóságban. Mi sem lehet a gon-
dolkodás törvényeinek megfelelőbb, mint a fentebb
adott magyarázat; s mégis mi sem felel meg ke-
vésbé a valóságnak. Liebig elmélete, a tápszereknek
az anyagvesztéséget pótlókra (plastikus) és a lég-
zési folyamatot elősegítőkre (respiratorius) való fel-
osztása, ma már mint minden oldalról megtámadott
többé fenn nem állhat. Franciaország bovárok már 1850-
ban megtámadák s épen az alkoholt illetőleg a klas-
zikus elméletet. E buvárok a szeszt a maga termé-
szetszerű mivoltában feltalálták a vérben s a fonto-
sabb szervek szövetiben; nem találták fel pedig az
állítólagos élenyülésnek sem közbeneső sem végső ter-
ményeit; a test hőmérsékét egyáltalán nem találták
örögbedetnek s a kilégzett szénasav mennyiségét
növekedetnek. Így tehát kénytelenek kimondani,
hogy a szesz nem tápszer; s a szervezetbe felvéve
abban semminemű változásokon át nem megy; kíta-
karodik a szervezetből a nélkül, hogy élenyűne; mi-
után a különböző szervekben bizonyos ideig időzött
volna s miután csupán csak érintése által oly izga-
tó hatással lett volna; mi aztán a részségesség mámo-
ros örfjogéseiben s az idült pálinkakórság tompult-
ságában és elmezavarodásában nyilvánul.

(Folytatása következik.)

szóllítatik, hogy a Deákpartból lépjen ki. (E határozat után Wächter odahagyta a termét.) 3. Ha Wächter Frigyes a Deákpartból nem lép ki a gyűlés ki-jelenti, hogy megvonja tőle bizalmát.

Elfogadtatott továbbá a cortes bizottmány javaslatának minden pontja és kimondatott, hogy becsületbeli kötelességüké tétetik az összes képviselőknek, hogy a közéletnadi törvényjavaslat ügyében semminemű kényszerrel ne tőrjenek s ha a nelaláni területi szabályozattal a Királyföldnek egy része is elszakittatónék, mandatumaitak tegyék le és az országgyűlésből lépjenek ki.

— Segesvár választói ugyan csak f. hó 26-ikán szintén gyűlést tartottak. Roth Ferdinánd megválasztatván elnöknek, felhivta Fabricius Károly jelenlevő országgyűlési képviselőt, hogy adja elő képviselői jelentését és mindenkifelett adja okát, miért nem lépett ki ő is a Deák-partból. Fabricius Károly jelentése után a gyűlés kimondotta, A) hogy képviselője belátására bizzza miért és mikor lépjen ki a Deák-partból. B) A területi felosztás tárgyában felkérte Fabricius Károly, működjké közre, hogy a területi szabályozás előtt a Királyföld rendezéséről ígéret szerint külön törvényt alkottassék. A királyföld összetartózkodósága és önállósága tartassék fenn — tekintetve a geographiai fekvés miatt kikerülhetetlenné vált bekebelezésektől. A területi szabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalása előtt az előleges tanácskozásokban vagy magán az országgyűlésen tegyen javaslatot az iránt, hogy a Királyföld, — hozzászátolva a közbeeső falvakat és Régent — kikerülve az igen nagy megyéket — idegen elemek kizárásával — a főbb szász városoknak biztosítva a központot — hogy Segesvár is egyik törvényhatóság központja legyen — illő számú municipiumokra osztassék fel, feutartva a Királyföld összetartózkodósága elvét és a rendezéséről alkotandó külön törvényt. Követelje meg a képviselő, hogy a javaslat a tárgyalás előtt megküldessék a megyéknek és szász egyetemnek véleményadás végett. Igyekezzék Fabricius Károly, ha lehet a szász képviselők többségét a javaslatnak megnyerni s ha szükséges, egyedül is szavazzon mellette.

A közéletnadi törvényjavaslatot illetőleg felhivta a gyűlés F. K. képviselőt, hogy az evang. egyház valamint minden más egyház autonómiaját teljes erejéből védelmezze.

Elnök indítványára Fabricius Károlynak választói érdekeit buzgón védelmező eljárásáért a gyűlés elismerő élejenekben tört ki.

Ime két ellentétes áramlat, a szászok között, míg bővebben is szólhatnánk róla, üdvözetünk Segesvár választó polgárainak.

A képviselőház ülése május hó 28-án.

Elnök az ülést megnyitván, bemutatja az időközben beérkezett kérvényeket. Napirenden van az ügyvédi rendtartásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A czim ellenmondás nélkül elfogadtatik. Az 1. §-nál Deák L. módosítást ad be, melyben a szakaszt a másodikkal egybefoglalja. Lázár A. kéri a ház jobboldalát, hogy ha már nem helyeslik is ellenvetéseit, hagyjanak fel a zsbongással s a szokásos félbeszakításokkal és érvekkel válaszoljanak inkább érveire. Következőleg kívánja módosítani a szakaszt: „Ügyvédül csak az működhet, ki törvény szerű oklevéllel bír, bünyvétség miatt fenytve nem volt s gondnokság alatt nem áll.” — A többség az eredeti szöveget foglalja el.

A 2. §. Deák L. módosításának elvetésével változtatlanul fogadtatik el. — Paczolay az itt előforduló „honpolgár” kifejezést illetőleg kéri az igazságügyért, nyujtson be mielőbb honosítási törvényt, hogy tudjuk ki tehát a honpolgár? Pauler bizonytalan időre kilátásba helyezi a tjavaslat benyújtását.

A 3. §-nál Lázár A. ome szöveget ajánlja: „Megtagadandó a felvételt, ha a jelenléző gondnokság s ha büntett vagy vétség miatt fenyték alatt áll, vagy ha már az eddig fenálló törvényes szabályok szerint az ügyvédségtől bizonyos időre avagy örökre tiltatott; és ha idegileg tiltatott el, azon idő tartama alatt, melyre a tilalom terjed.”

A 4. §. egyhangulag elfogadtatik. — Az 5. §-nál hosszú ólék vita fejlődik ki. Hoffman Pál kikel a bírás és ügyvéd közt e helyütt tett megkülönböztetés ellen, azonban elfogadja a szakaszt. — Solymossy és Lázár jogtudorság nélkül két évi joggyakorlat mellett szólnak fel.

Elnök az ülést 5 perczetelfüggeszti, mely idő után Schwarz Gy. igen talpraesetten fejti ki, miszerint a jelen tjavaslat szigorának enyhítése nálunk magyaroknál egyáltalában különösnek tűnik fel előtte, midőn jelenleg is borzasztó számban találunk ügyvédek mindenfelé. Szónok szerint a törvényhozó testület feladata egzszerűsége irányban vezetni itt is a közvéleményt s megértni vele, hogy nem egyedül a jogi pálya adhat kenyeret és tekintélyt.

Tisza Kálmán azon indokok alapján, melyeket Hoffmann felsorolt, nem fogadja el az 5 §-t. Schwarznak megjegyzi, hogy a háznak a közvéleményt vezetni nem lehet s megfordítva épen a közvélemény irányát szem előtt tartva kell eljárnia; mert csak az a törvény szűl megnyugvást, csak az állandó, a melyet hozatala előtt a közvélemény már megköszönt. A jogtudori vizsga kötelezettségét kellő szigor nélkül fölöslegesnek tartja. — Pártolva Solymossy módosítványát. — Paczolay János védi a tjavaslat álláspontját. — Csémeghy Tisza és általában előtte szólók érvei ellen polemizál: ő nem a közvé-

leményt, de a szükséglet tekinteti s e szerint kívánja meghozni a törvényt. — Oláh Gy. nem tartja veszélynek, ha számosan végzik a jogi tanulmányokat s szereznek maguknak ügyvédi okleveleket. A két évi gyakorlatot teljesen elégnék tartja. — Matolay a gyakorlati idő felemelése ellen szavaz. Az idő előhaladván, elnök az ülést 1³/₄ órákor bezárja.

Magyar tudományos académia.

A május 28-án tartott elegyes ülésnek, melyben az igazgató-tanács is igen szépen volt képviselve, tárgya volt az elnökválasztás. Az elnöki széket gr. Lónyay gr. Károlynak engedvén át, a volt elnökök: gr. Lónyay és Csengely csaknem teljes egyetértéssel választattak meg szavazás útján. A helyettes elnök b. Vayt, Ipolyit, Arany Jánost és Szabó Józsefet felhivta, hogy az újon megválasztottakkal a választás eredményét közölje. Kik is megjelentvén a terem-ben, hangos éljenzéssel fogadtattak, — mire gr. Lónyay megköszönte a benne vetett bizalmat s továbbra is felajánlja szolgálatát.

Ennek végeztével elnök bemutatja a nagy szótárnak egy már teljesen elkészült példányát 6 terjedelmes kötetben, néhány meleg szóval emlékezve meg a nevezetes munkának korszakot képező becséről. Erre elnök felolvassa az első osztály azon jegyzőkönyvét, mely az académia köszönetét fejezi ki Fogarasinak s jegyzőkönyvileg örökíti meg érdemeit.

Most Toldy Ferencz kelt fel s meghatott hangon egy melegen tartott beszéddel emlékszik meg e nagy munkáról s annak készítőiről; párbuzamba téve a francia académia nagy szótárát, mely 36 évig készült az összes académia közreműködésével s a magyar nagy szótárt, mely két derék tudós buzgal-mából, kik közül pedig egyik a munka derekán dőlt ki, 26 év alatt készült el. Elmondá, hogy a nevezetes munka oly kutforrásnak teszi a lexicalis tudomány-nak, mely századokig fen fog maradni s óhajta, hogy az elegyes ülés az elhunyt Czuczornak sirjára koszorút tegyen s a másinak az elismerés koszorú-ját ezen elegyes ülésben tűzze ki.

Toldy után gr. Cziráky igazgatótag állott fel. Ő is meleg szavakkal emlékezett meg a munka készítőiről. Sajnálja, hogy a kezdeményezők egyikének meg nem volt engedve, hogy mint Mózes megláthassa az ígért földet. Az első rendíthetetlen alapok le van téve, de óhajta, hogy az académia állandó emlékekkel és nagyobb érdemmel örökítse e nevezetes tényt, mely a készítők érdemeit hirdesse és a késő nemzedéknek is buzdításul szolgáljon.

Az összes académia hangos éljenzéssel fejezte ki tetszését s az indítvány elfogadását.

Fogarasi meghatottan kelt fel s köszönte meg az académia méltánylatát ezen elismerésért, mely 73 éves életének legszebb pillanatát teszi.

Az ügy további tárgyalás végett áttétetik az összes üléshez.

Ezzel az elegyes ülés véget érven, megkezdődött az összes ülés.

Legelőször megválasztottak a két hiányzó igazgató tanács tag. A szavazatok legnagyobb része Trefort Agoston tiszteletbeli és Ipolyi Arnold rendes tagokra esett.

Következtek a tagválasztások.

Az I. osztály részéről megválasztottak: Kelety Gusztáv lev. taggá, Müller Miksa kultaggá, Lewes kultaggá.

A II. osztály részéről: Nagy Iván r. taggá, Pauer Imre l. taggá, Hegedűs Kandid Lajos l. taggá, Gneiszt kultaggá.

A III. osztály részéről: Hantken Miksa r. taggá, Horváth Ignác lev. taggá, Krenner J. l. taggá, Cotta kultaggá, Heer Oswald k. taggá, Rokitszky kultaggá.

Végül a nagygyűlés kinevezte a bizottságot, mely a nagy szótár emlékérmének mikénti elkészítésére, javaslatot ad be s annak tagjaivá lettek gr. Cziráky elnökle alatt Pulszky, Toldy, Ipolyi, Rómer.

Az ülés 8 óra felé oszlott szét.

BELFÖLD.

Torda, máj. 27. 1874.

Tisztelt szerkesztő ur!

Tegnap volt városunkban az önkéntes tűzoltó-egyletnek alakulási közgyűlése, a közönség elég érdekeltséget látszik mutatni a nagyfontosságú intézmény iránt, ha a kibocsátottívekre aláírt 150 tagot ez iránt biztosítéknak tekintjük. A gyűlésen mind az értelmiség, mind a polgári osztály tömegesen jelent meg. Elnöknek Nagy Ferencz tanár ur kiáltott ki, ki a széköfoglaló beszédében igen szépen adá elő a tűzoltó-egyletek keletkezését és történelmi fejlődését. A példa, melyet felhozott, lelkesítőleg hatott. Erre felolvastatván az aláírtak névsora, elnök a gyűlést megnyitottaak nyilvánította.

Hogy az egyleti működés minél hamarabb kezdetét vegye, az alapszabályok is elfogadtattak és a belügyminiszterhez megerősítés végett, még e hét folytán felküldetni határoztattak. Végül Veres Dénes ur indítványára választott egy 12 tagu szervező bizottság, melynek feladata, a július 1-ére kitűzött teljes megalakulás napjáig a szükséges intézkedéseket megtenni, a felszerelési eszközökről gondoskodni. A lelkesülés és pártolás elég nagy, most attól függ az egylet jövője, hogy a szervező bizottság hogy oldja meg feladatát.

Világért sem akarom e bizottságot és e bizottság igen érdemes tagjait előre elítélni, de úgy bi-

szem, még sem ártok sem az ügynek sem a bizottságnak, ha emlékeztetbe hozom, minthogy a gyűlésen erről nem volt szó, hogy az ügybuzgósággal és jó akarattal kapcsolatban áll az ügy komoly tanulmányozása, hogy valaki, mint például a buzgó indítványozók egyike Veres Dénes ur, ki elég képességgel bír e tekintetben, mind anyagilag, mind szellemileg, ránduljon be egy pár napra Kolozsvárra s ott a helyszínén a dolgokat közvetlenül szemlélve s a szakértőkkel személyesen találkozáva, szerezzon tudomást arról, hogy ki által, mikép és mennyi idő alatt lehetne a működő tagok kiképzését eszközözni? Minő eszközök szükségesek e végre? Mert megjegyzendő, hogy Tordán semminemű tornaeszköz nincs, már pedig felfogásom szerint egy ily egyletnek ez lenne az abecéje. Ha egyebet nem is, de legalább előbb egy keveset sillabizálni ebből az abc-éből tanuljunk meg. Vigyázzunk egy küssé, mert Tordán már sok dologgal jártunk furesán, sok dolgot kezdtünk ott, a hol végezni kellett volna, mely miatt aztán a nagy ügybuzgóság s a sok szép áldozat füstbe ment... Így jártunk, hogy többet ne említsék, az árva-ház-zal. A magunk gyermekeinek nem vagyunk képesek egy óvodát létesíteni, avagy arról még csak gondolkozni is; elemi iskoláinkat nem tudjuk a kornak megfelelőleg, bár mi kevéssé átalakítani. De az árva gyermekeknek mégis akarunk czifra iskolát állítani. Engedje meg nekem akármik, de ezt nem komoly gondolkodás szűlte, vagy legalább nem voltak számba véve körülményeink, műveltségi viszonyaink s e miatt ana szép áldozattal, melyet a buzgó közönség meghozott, nem lehet egy lépést tenni. Más uton ama szép összeggel mennyi árrát lehetne boldogítani s ha többet nem, legalább annyi kiképzést, mint a mi gyermekeink, hány árva nyerhetne!... Egész más Pest, Kolozsvár, Háromszék dolga, itt a tanügy rendezve és a fennebbi bajokon már segítve van, szóval e helyeken a társadalmi élet pezseg és forr! Ez különben most nem tartozik ide, ezt csak azért hozom fel, hogy ne járjunk így a tűzoltó-egylet is. Alakuljon meg most e tűzoltó-egylet, de járjon abban Torda városa és annak képviselői testülete, iskolaszéke s'ib, hogy minden iskolában a rendszeres tornatanítás a jövő évvel kezdetét vegye. Első sorban pedig, mivel az iskolák nem képesek, valamely központot, mint épen tették ezt Kolozsvárt is, állítsanak egy tornacsarnokot fel, mert csak így nyerhet aztán a tűzoltó-egylet nemsokára éltető táplálékot. Másikülben e lelkesültség egy pár év alatt a dolog természete szerint el fog párolgni s nem tudom ki fogja majd a bukástól megmenteni. Szóval: ha tesszünk valamit, tegyünk többet észszel, minterővel” mert ebben a példaszónak igaza van.

Egy jelen volt tag.

Hosszufalu, 1874 május 12.

A mai napon nemes Három- és Miklósvárszékek törvényhatósága területén fekvő minden város és helység előjárósághoz, közvetlen következők előhívásom küldöttem el.

Hosszufalu, 1874. Május 1-én.

Nemes Községi Elöljáróság!

Vezetek és elhunak ók,

De győzedelmesen,

Tettök sugára át ragyog

Időn, enyészeten.

Bajza.

Nem volt idő s nem is lesz, mely vérben, gyszaban, és mégis dicsőségben, tulmulná az 184%-diki világrendítő, korszakot alkotó, eseményeket.

E nagy világválság, e nagy szellemi áramlat a Szent István birodalmát is ébren találta, ekkor emelkedett Magyarország történeti multjának méltó magoslatára és ekkor ujította meg a vérig tldözött magyar nemzet, véres kardjával a világ történelmében most már halhatatlan nevét.

A riadónak megvolt sikerdus hatása a nemes székei nemzetre is. Hol áldozatról volt szó, ott az elsőik között állott; nincs helység s alig van család, mely a véradót meg ne adta volna.

Az időnek természete mindent felejteti, de az embernek hatalmában áll ezt vagy amazzt megmen-teni; mentsük meg mi legalább azok nevét, kik életökkel igazolták: „Mindent a hazáért” szándékom és erős akaratom nemes Három- és Miklósvárszékek „vérkönyvét” 184%-ból mielőbb összeállítani. — Erőt kölcsönöz nekem e lépésre azon remény, hogy a nagy közönség által támogatattom. Első sorban támaszkodom azonban az előjáróságokra, kiktől leginkább megnyerhetem a biztos és hiteles adatokat. E hivatalos testületekhez intésem tehát következő hazaíui kéréssem:

Legyen szives a nemes előjáróság azok nevét, kik 1848 márczius 15-ik után hazánk lobogója alatt és a két évi hadjárat folyamában a csatatéren elesetek vagy táborozás alatt távol övéiktől elhaltak avagy más körülmények között (mint például Köpeczen) meggyilkoltattak egyről egyig, pontosan, tisztán és lekiesmeretesen, egy kimutatásba felvenni, s azon kimutatást aláírva, s a község hivatalos pecsétjével megerősítve nekem Hosszufaluba (brassóvidék) dijmmentesen hová hamarabb megküldeni. — A kimutatásban a vértanuk és a külföldön elhalt menekültek, ugyszintén az ötvenes években fogáságban elhalt politikai foglyok is, megjegyzés mellett, helyet érde-melnek.

A kimutatásban rovatonként kitüntetendő.

a) az elesett vagy elhalt neve

b) lakhelye

c) fegyver-nem, melyhez tartozott (gyalog, lovas, tűzér, stb.)

d) katonai vagy polgári rangja

e) az elesés vagy elhalálozás helye és mennyiben lehet ideje

f) végül észrevétel.

A mű annak idejében a nyilvánosságnak át lesz adva, minden község vagy érdekelt család abból egy egy példányt megtarthat. Méltó lap lesz annak szentelve a székei nemzet megirandó történetében is.

Remélem a többi székei székekben is lesznek követőim, ha csalódnám, ott leszek én.

Bital Baiko Lajos,

184% honvéd hadnagy.

Nincs okom kételkedni — sőt van okom hinni — hogy szerény felhívásomnak minden város és helység készséggel fog eleget tenni, hisz én azokhoz intéztem szavaim, kik békében utolsók, hadakozásban elsőik, kik kötelességet bőron teljesítenek, joggal pedig Háromszék parlamentjében vajmi kevesen élveznek — értem a népet — de erről majd többet.

A mester csak úgy építhet állandó és marandandó épületet, ha biztos anyagot adnak rendelkezésére, én is csak úgy hagyhatok a jövőnek igaz munkát, ha tiszta materiát kapok.

A feldoldozásért mindenkor felelős maradok, az anyagért felelőssé tettem azokat, kik azt adni fogják nekem.

A „vérkönyv” egy ónáló füzetben fog megjelenni, a névsor pedig a „Nemeré”ben is át fog adni a nyilvánosságnak, ezt és azokból az érintett becses lapot ez év 2-ik felében ajánlom a nagyközönség, és az egész székei nemzet éber figyelmébe.

A leszámítandók leszámítása után fenmaradandó tiszta jövedelem, magvát fogja képezni a tömösi szoros védelménél 1849. június 20-án elesett honvédered Kis Sándor, állítandó hadi emlékének.

Mi embertől származik tökéletes nem lehet, mert maga az ember is tökéletlen, tökéletes művet tehát nem ígérhetek, de igenis ígértem azt, hogy nem kimélve időt és pénzt s meg se hallva a hálátlan jelen — törpe factorainak — helyeslő vagy ruszáló nyilatkozatokat, Három- és Miklósvárszékek s esetleg az egész Székelyföld nagy és dicső halottjainak a rothadatlan nagy szellemi fejfát felállítom.

Bital Baiko Lajos,

184% honvéd hadnagy.

A kolozsvári jótékony nőegylet munkálkodása az 1873. évben.

A fennebbi czim alatt vettünk egy kis füzetet, melynek főbb adatait im itt közöljük.

I.

Az egylet személyzete.

Elnök: gr. Teleky Domokosné szül. gr. Teleky Clementina.

Másodelnökök: B. Bánffy Albertné, Kriza Jánosné.

Pénztárnok: Olasz Károly.

Titkár: Kovácsi Antal.

Az egylet ügyeit az itt nevezett hivatalnokokon kívül 50 választmányi tag vezeti.

Az egyletnek van: 202 alapító tagja.

Az egyletnek van elhalálozott, de alapítványukat örökre befizetett 8 tagja.

Résztvevyes tagja: 148.

II.

A segedelmezés ügye.

Az 1872. évben rendes havi segedelmemül 965 frt. 50 kr. adatott ki, az 1873. évben ellenben csak 741 frt. tehát 224 forinttal kevesebb, mint a megelőző évben. Ennek oka, mert a választmány, hogy a segedelmezés ügyét esetről esetre mindig szabadabban intézhesse, az év folytában csak egynek rendszeresített állandó havi segedelmet.

A rendes havi segedelmet élvezők közül az év olytában meghalt: 6; eltávozott 7; körülményeik jobbra fordulta után a segedelmezés megvonatott 6 segedelmezettől; egynek illetősége az év folytában emeltetett, egytől pedig a nyári hónapok folytában megvonatott.

Az 1872. év. folytában határozott időre utalványozott összeg útján való segedelmezésre, egyszer mindenkorra, szóló segedelmemül kiadatott: együtt 76 folyamodónak 403 frt. 80 kr.

Az 1872. évben egyszer mindenkorra segedelmemül 376 frt. 60 kr. adatott; az 1873 évben pedig 403 frt. 80 kr. tehát a lefolyt évben 27 frt. 20 krral több.

A ruházatbani segedelmezést a választmány ez évben nagyobb mértékben folytathatta, mivel több emberbaráttól való szerencsés nem csak viseltes, hanem új ruházati darabokat is szép számmal nyerni.

A tűzőlő fával való segedelmezésre a választmány ez évben kiadott 60 frtot; a bizottmány, mely ez ügyet kezelte, 57 szegényt részesített tűzi fa segedelmemben.

Karácsoni ajándéku kiosztotta a választmány Gr. Nemes Jánosnének 50; Zeigmond Eeazónének 5 frt. e czélra adott kegyes adományait, valamint Zeigmond Elekné által eddigi szép szokása szerint, ez alkalommal is adott 120 kenyeret.

Segedelmezésre tehát a fennebbi összegeket egybe adva kiadatott az év folytában:

Összesen: 2335 frt. 60 kr.

Az 1872. évben segedelmemül összesen 2767 frt. és 60 krajczár adatván ki, az 1873. év folytában 432 forinttal kevesebb adatott ki.

III.

A pénztár állása az 1873. évről szóló, a választmány által megvizsgált pénztárnoki számadás alapján.

A) Bévetelek.

1. Pénztár maradék az 1872. évről: 247 ft. 20 1/2 k

2. Alapítványi kamatokból: 694 „

3. Részvényekből	376	"	—
4. Érték papírok szelvényeiért	293	"	9
5. Tombola játékból	970	"	39
6. Bálók jövedelme	625	"	40
7. Színházi előadás	213	"	—
8. Önkéntes ajándékozás	108	"	—
9. Térítvény	35	"	64
10. Egy kisorsolt érték papírtól	100	"	—
Összesen: 3662 frt. 66 1/2 kr.			

B.) Kiadások.

1. Segedelmzésre	2335	frt.	60	kr.
2. Tűzfára	60	"	—	"
3. Vegyes kiadásokra	166	"	90	"
4. Titkári és pénztárnoki fizetés	360	"	—	"
5. Szolgálat tevő fizetése	60	"	—	"
6. Törzsvagyon szaporítására	370	"	—	"
Összesen: 3352 frt. 50 kr.				

C.) Az egylet vagyona.

1. Az 1872. évről átjött államkötvény	5900	frt.		
Elhelyezett	2000	"		
Nalácsi Farkasné alapítványa	100	"		
B. Szentkereszti Stefánia	100	"		
Ez évben vásárolt	500	"		
együtt: 8600 frt.				
Ezen név értékű 8600 frt. államkötvény értéke folyó pénzben	6321	frt.	—	kr.
Veres Ferencné által alapított ványaképpen beadott Kolozsv. torna- vivoda részvény	100	"	—	"
2. A kolozsvári takarékpénztárban 1348	43	"		
3. A kisegítő pénztárba	1293	"	10	"
4. Az 1873 év végéig pénztári maradék	330	"	16 1/2	"
5. Egy hagyományozott váltó értéke 70	—	"		
együtt: 9462 frt. 60 1/2 kr.				

IV.

A j á n d é k o z á s o k .

A.) Késpénzben:

1. B. Mari	1	frt.	—	kr.
2. A kolozsvári takarékpénztár	50	"	—	"
3. Zakariás Mihály	2	"	—	"
4. A kolozsvári casinóban bált rendezők 12	10	"		
5. Gr. Nemes János	50	"	—	"
6. Zsigmond Dezső	5	"	—	"
Összesen: 120 frt 10 kr.				

B.) Ruhaneműkben:

1. Gr. Bethlen Józsefné, született Gr. Haller Borbára 24 rendbeli új gyermek öltözetet.	
2. Kis Dávidné két rendbeli férfi változót, 2 nadrágot, 1 mellényt, 1 kaputót, 2 nyakravatót.	
3. Nagy Péterné 3 rendbeli férfi változót, több ruha darabot.	
4. Dr. Maizner Jánosné 23 drb. ruhaneműt, 5 pár lábbelit.	
5. Gr. Teleki Imre több rendbeli flu gyermek ruházatát.	
6. Szászai Sándorné egy felső ruhát.	
7. Gr. Bódi Ferencné egy szőr ruhát.	
8. Ürmösi Samuné 2 posztó nadrágot, 2 mellényt, 2 kaputót.	
9. Gr. Kornis Gaborné 5 dr. meleg gyermek ujjast.	
10. Gr. Splényi Paulina 12 dr. meleg fejkötőt.	
11. Br. Bornemisza Ignácné 5 rendbeli női ruhát.	
12. Gr. Teleki Elekné egy köntösöt.	
13. B. Mari egy viklet.	
14. Névtelen négy darab meleg ujjast.	

Külföldi szemle.

Kolozsvár, máj. 29.

Franciaországban mind nagyobb és nagyobb feltűnést és izgalmat szül a bonapartista Bourgoing megválasztása Nièvre megyében. A „Journal des Deb.” azt következteti e választás eredményéből, hogy napról napra mind világosabb lesz, miszerint a kérdés ezután kizárólag a köztársaság és a császárság között van feltéve. E két között kellend választani. A többi republikánus lapok e bonapartista megválasztásáért Brogiet teszik most utólagosan felelőssé, mert ő alkotta meg a mairotörvényt s mivel a múlt évi május 24-iki többséget együtt akarta tartani, kedvezményekben részesíté a bonapartistákat, megtömvén velük a hivatalokat. Mit ért el az orleanista Bogle egy évi kormányzása és a maire-törvény által? kérdik e lapok. Mert-e csak egy orleanista fellépni jelöltnek Nièvre megyében? Nem. A bonapartisták huztak hasznát belőle. Bourgoing megválasztását csak is a praefekt és a mairek hivatalos kortéskedéséből lehet megmagyarázni, mert e megyében 1873. oct. 12-én Turigny conservatív köztársasági 12.000 szót többséggel választott meg képviselőnek s így Nièvre joggal a republikanizmushoz visszahódított megyének volt tekinthető. De a bonapartisták hivatalos agensei a legszemtelenebb erőszakoskodások és visszaélések követtek el. A „Siécle” ma hozzánk érkezett száma elbeszéli többi között, hogy megyeszerte III. Napoleon fiának fényképei circuláltak a választók között. A most nevezett lap hiszi is, hogy e választást a nemzetgyűlés meg fogja semmisíteni — azon visszaélésekért, melyeket a bonapartista hivatalnokok Bourgoing érdekében elkövettek. A megyei republikánus választók bizalmi férfiak nagy számu aláírásokkal ellátott kérvényt fognak terjesztetni a nemzetgyűléshez, kérvén ezt a Bourgoing választásának megsemmisítésére.

Thiersnek a girondei küldöttséghez intézett beszéde, egyhangú helyeslére talál minden párt-színezett nélkül a republikánus táborban. Dicsérik

az ősz államférfit nyíltságáért s azt mondják, hogy soha jobb alkalomra nem hangzottatta hatalmas és nyomatékos szavát, mint épen most.

Említők egyik közelebbi szemlénkben, hogy a párizsi új német nagykövet: Hohenlohe-Schillingfűrst május 23-án nyújtotta át Mac Mahonnak hitelesítő iratát, mely alkalommal magát, mint „nagy-követet és teljhatalmu minisztert a francia köztársaságnál” mutatta be. Hohenlohe herczeg e kifejezése nagy meglepődésre szolgált a „Journal des Deb.”-nak, mely azt jegyzi meg, hogy míg Franciaország legmagasabb hivatalnokai, miniszterei és nemzetgyűlés többsége rendszeresen kerül és mellőzi e két szót: francia köztársaság, s subtilis körülírásokkal igyekeznek a tényt ignorálni és mellőzni, addig az idegen hatalmak és egész Europa Franciaországot, mint köztársaságot ismeri, mint, mely az országnak törvényes államformája.

A napokban temették el Párisban Alton-Shée grófot, ki a francia arisztokracia között a leghatározottabb, néha tán túlzó republikánus érzelmű ember volt, s ki az 1848-iki forradalomban is jelentékeny szerepet játszott. Pünköszt első napján tették hült porait örök nyugalomra a Montparnasse sírkertben és sírja felett Gambetta tartott egy szép beszédet, melyben miután kifejté, hogy Alton Shée iránt, daczára annak, hogy őszinte híve volt a republikanismusnak és meleg barátja a népnek, saját pártfelei közül sokan bizalmatlansággal viseltettek csak azért, mert az arisztokrátiához tartozott, — így folytató:

A köztársasági demokrati sorai napról-napra gyarapodnak. A mi pártunk ma már a nemzettel olvadt össze. E bámulatos haladás vigaszszal töltötte el elhunyt barátunk utolsó napjait és enyhíté szenvedéseit. Szolgálgon az ő emléke arra, hogy szabaduljunk meg a kasztzsallemtől, legyünk türelme-sebbek és mutassuk meg, hogy rágalmaznak azok minket, kik kibékülhetlenséggel vádolnak; mutassuk meg, hogy ezen köztársaság, melyet végre még is csak sikerülni fog megalapítanunk, tárt karokkal fogadja mindazokat, kik becsületes szándékkal közelednek feléje, főleg pedig az arisztocratia hait, kik nyilván és becsületesen a mi ügyünkhöz csatlakoznak. Egy oly nagy társadalomban, mint a mienk, mindenki számára tér van fenntartva, kivált azok számára kikben mindinkább, mint másokban az elegancia, szellem és méltóság tekintetében a múlt és a hagyományok képviselőit látjuk. A régi arisztokracia, melyből Alton Shée származott, Franciaországé, még hasznos lehet az országra. Ha mint Alton Shéennek esze lesz hozzá, hogy az új Franciaországhoz, a munka és tudomány Franciaországához csatlakozzék, büszke hazafisága és nemes tapintata által az országnak kiváló eleganciát és felsőséget fog kölcsönözni, melyek a francia köztársaságnak a modern világban oly helyet fognak biztosítani, minő volt az ő kornak az atheni szabad állam. Alton Shéennek egy igen szejleműs barátja, Heine, az „utolsó atheninek” nevezte őt, Ha éltének történetét tekintjük, az szakadatlan áldozatokból áll a legne-mesebb, legmagasabb egyért: a köztársaságért. — A gyászoló közönség a köztársaság életé-vel oszlott el.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestre május 30. 10 ó. 20 p. d. e.

Érkezett, május 30. 10 ó. 26 p. d. e.

A képviselőház tegnap Pauler jeles beszéde után nagy többséggel elfogadta az ügyvédi rendtartásnak három évi praxisra doctóratúsra vonatkozó pontjait; jövő héten a ház a középtanodai osztályok s a választó javaslatot tárgyalja, mely fontos ügyben a Deákpart hétfőn értekezletet tart. Kerkápoly kedden teszi le a tanári esküt s octoberben elfoglalja az egyetemen a politika tanszékét. Királynénk ősszel Egyptomba s onnan Jeruzsalembe utazik. Ez utazásra Polában egy külön hadi hajó felszerelését már megkezdék.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 30. 1874.

— A kir. igazságügyiminister Boér Gábor helyszíneli biztost a dicső-szent-mártoni járásbíró-sághoz 3 oszt. telekkönyvvezetővé nevezte ki és Véghe Domokos marosvásárhelyi törvényszéki irnokot telekkönyvi írnoki minőségben a dicső-szent-mártoni járásbíró-ság-hoz helyezte át.

— A m. kir. sorsjáték igazgatóság elnöke, Motasz o. általyantácsos a nagyszabasi sorsjáték hivatal megválasztására Szebenbe érkezett.

— A Victoria biztosító társaság ez évi közgyűlést ma tartá meg a városház nagy termében. A részvényesek érdekltsége nem nevezhető valami igen nagyak, a mennyiben csak 884 részvény tétetett le, melyek összesen 416 1/2 szavazatra jogosítottak. A közgyűlés lefolyásának részleteiről bővebben lapunk jövő számában értesítjük t. olvasóinkat, most az idő rövidsége okán csak annyit, hogy a tárgysorozat elég rendben lön kimerítve. Az 1873-diki üzleti évéredményeiről szóló igazgatósági jelentést egész terjedelmében közölni szándékozván, most megemlítjük, hogy a társulat exattal osztalékot nem ad

részvényeseinek, mi leginkább a múlt évi közgyűlés a Nemzeti biztosító átvételét illető határozatának eredménye. A gyűlés végén az új választások ejtetek meg és pedig a következő eredménnyel. Alal-nők lett, ismétlen megválasztva Simon Elek; igazgatók szintén a régiak maradtak Wagner Frigyes, Frits Albert, Bogdán István. A választmányi tagokra nézve sem történt változás; ismét megválasztattak: Folly Mihály, Krémer Ferencz, Nik Antal, Stein János, dr. Szóts Emil, ifj. Tauffer József és Vélcs Károly. Számvizsgálók lettek: Piony József, id. Merza Joachim, Kállay Lajos, L. Bánya Károly, Vikol Antal, Gazsi József, Wolf János, Tamási Tamás, Zattler Mihály, Tömösvári Miklós.

— Gr. Schweinitz Irént, gr. Schweinitz Gyula honvédekre virágó kora, kedves leányát díszes halotti pompával tegnap délután 4 órakor tet-ték öröknyugalomra, az akadémiai templom sírbolt-jába. A koszorúk és virágokkal gazdagon ékített érczokorost az arisztokracia és honvéd tisztak tagjai követték; utánuk kocsiok a gyászoló család nőtagjai s a főrangú hölgyvilág kísérte a gyászko-csit a piaristák templomáig. Itt rövid halotti ima után beszéltetvén a bánattól sujtott szülék végső reménye, a sírbolt kőlapja borult a kedves lény koporsójára. Béke lengjen porain a porok között.

— Necrológ jóv. idősb Salamon Sándorné szül. Neuhofer Anna, saját és gyermekei: Dr. Salamon József s neje: szül. Sdrárich Linka; Mari, Sándor, Antal és Klára nevében mélyen megszo-morodott szívvel tudatja, hogy szeretett férje, az ille-tők atyja, idősb Salamon Sándor, kolozsvári polgár és gyáros f. évi május hó 28-án este 10 órakor két hétig tartó szenvedés után tüdővízenyő-ben, élte 67-ik és boldog házassága 43-ik évében jobblétre szenderült. Béke poraira.

— Az erdélyi gazdasági-egylet 1874-dik év június hó 1 én d. e. 11 órakor választmányi ülést tart br. Huszár Sándor ur elnöklété alatt a titkári szálláson.

— Tanulmányi kirándulás. A kolozs-monos-tori m. k. gazd. tanintézet tanári kara és növendékei idei nagy kirándulása jövő hó végén fog megtartat-ni, ezuttal a mezőhegyesi ménes áll. muradalomba, melynek elismert 15- és szarvasmarha tenyésztése, jól kezelt mező- és erdőgazdasága dus ayagot szol-gáltat a tanulni vágyóknak.

— A helybéli iparos ifjuság június 7-én tartja zártkörű tánczvigalmát a lövőde-helyiségé-ben a „Dalkör” közreműködése mellett, melyre a meghívó jegyek már szétküldetvén, a rendező-bizottság tisztelettel értesíti mindazokat, kik meghívó-jegyeiket még kézhez nem kapták és ahoz igényt tartanak, sziveskedjenek magokat Ács Sándor és Ács Ferencz (hidatca Cserna-féle házánál) vagy a Lyceum-nyomdában Wildner János és Endes Dani uraknál a kitett ivre előjegyztetni naponta d. e. 7—12 óráig d. u. 2—6 ig.

— A Marosvásárhelyt létesítendő székely-földi leányárvaház megnyitása leküzdhetetlen akadá-lyok miatt jun 1-sőjéről azon hó 14-ére halasztat-tott el.

— A vidéket fenyegető árvízről még egyre érkeznek szomorító hírek. Szeménnyé vidékét a Mura annyira elpusztította, hogy még 4 hétig is beletart, míg át lehet menni a révén. A tóth-szerdahelyi me-zőket és réteket is annyira elöntötte a víz, hogy a parasztek csónakokon fogdosták a nyugalmukból kellemetlenül felzavart nyulakat.

— A csernovitz érsek-patriarcha, Bendella Theophil, e hó 26-án érkezett székvárosába. Az ősz egyháznagyot a páyandvarban az ünnepélyrendező bizottság tagjai, testiletek és hatóságok köszöntöt-ték, mire nagy pompával a székesegyházba s onnan a díszesen felékkített püspöki kastélyba kísérték.

— Tengeri szerencsétlenség. Borzasztó szerencsétlenség történt e hó 5-én a Kosztromából érkező „Belizár” nevű személy szállító gőzösön. A gőzkazán szét pattant, minek folytán több ember, köztük a kapitány és fiú, legott megöltek; mások a kik megkísérlették uszák által menekülni, az oca-anban lették sirjukat. A jarowflawi kórházba szállít-tott 59 ember közül 8-an csakhamar kimultak. 12-en reménytlenül fekszenek, 10-nek pedig a felgyő-gynulása kétséges.

— Az ál Wessellényről azt írják, hogy na-gyon beteg s végrendeletet is készül tenni. Ügyében végtárgyalás a nyár folyama alatt szándékolatik megtartatni. Az adatok szerzésén folyást működnek Jelenleg Bukarestben keresnek adatokat.

A közönség köréből.*

Felső-Egres, 1874. máj. 24.

A „Federatione” hírlap 1874. ápril hó 30-ról 30—834. számban megjelent „felső szóczi körjegyző Juga László fölülgasztására vonatkozó cikkbea el-lenem emelt azon vádat, miként én a tks m. alis-pán urtól vett rendelt következtében teljesedésbe vett Juga László fölülgasztása alkalmával azt mondotam volna, „jó hogy megint megbukott egy nagy oláh” — koholmány és alaptalan rágalom.

Együttal részemről nemtelen rágalomnak nyil-vánitom a Láposi névtelen cikkiró által a „Kelet”-nek idei 115. száma alatt ügyvéd Mánn Gábor ur ellen emelt vádat, hogy a láposi szolgabíró-ságot persequálná, vagy persequalta volna, részemről csak mélyen tudom sajnálni, hogy némely örfjögő leve-

* E körédeküli feloldásoknak szánt rovat alatti közleményekért csupán a saját-hatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

lezők hivatásukról megfeleltkezve m.-láposi járás magyar és román ajku népét, mely a legjobb egyet-értésben él, hasonló gondatlan levelezésekkel felin-gerelni és fölzavarni igyekeznek, mert részemről, míg a láposi járás közigazgatását is folytatandom, biztosíthatom a levelezőket, hogy nemzetiségi fana-tismusból emelhető viszályokat hallgatag sem fogom megtörni, de igen is mindenki irányában kötelesség-szerűen, nemzetiség és vallás különbség nélkül eljárni.

Szántó Márton,

m. jsz.-bíró.

KÖZGAZDASÁG.

— Az országos gazdasági egyesület a gazda-sági cselédek állandósításának ügyében közelébb értekezletet tartott. Kenessey Kálmán ministeri tanácsos, tekintve a gazdasági cselédeknek országsszerte észrevehető vándorlását, ugy saját tapasztalatai, mint azon tanulmányai alapján, melyeket e kérdés körül Angliában tett, annak idejében előadást tartott e kérdés fölött a gazdasági egyesület jószágrendezési szakosztályában, mely előadás egyuttal ily cím alatt: „Gazdasági cselédek állandósításáról” röpiratban megjelent. A szakosztály akkor elhatározá, hogy az említett értekezésben foglalt javaslatokat később esz-meccsere tárgyává teendő, a mi a nevezett szakosz-tálynak legutóbbi ülésében megtörténvén, ennek foly-tán a következő határozatok hoztattak. A szakosztály egy a humanitás szempontjából, mint pedig a gazda jól felfogott saját érdekének tekintetéből általában helyesli Kenessey Kálmán javaslatait, ugymint: 1(hogy a gazdasági cselédek lakásvizonyai javítas-sanak, legalább ugy, hogy minden családnak egy külön szoba és konyha jusson, mi által a közös konyhán demorizáló czivódásoknak eleje vétetnék, 2) adassék a cselédeknek házi keft, mely egy család számára 100—150 négysszög öl nagyságu lehetne, és melynek ápolására főleg jutalmak által lehetne hat-ni, 3) adassék a cselédnek marhatartás, vagy a hely-lyett fejős tehénnek használata, vagy bizonyos meny-nyiségű tej, 4) a pusztai iskolák ügye fejlesztessék, hogy ezáltal a cseléd a gyermekek iskolázatásának lehetősége folytán a helyhez ragaszkodóbbá tétessék ide tartozik végül 5) a bérnek lelkiismeretes kiadása és a cseléddel való helyes bánásmód. — A szak-osztály egyébiránt ezen javaslatokat csupán a sze-gődményes gazdasági éves cselédségre véli alkalmazandóknak, és nem a napszámosokra vagy szakmá-nyosokra (aratók, cséplők, nyomtatók stb.), valamint a telepítényesek vagy ugynevezett szellőrekre sem.

Továbbá azon nézetben van a szakosztály, hogy a mint egyrészt a gazda és cseléd között a jog-viszonyoknak a minél előbbi rendezése cseléd-törvény által mulhatatlanul szükséges, ugy másrészt a gazda és cseléd közti minden oly magántérjesze-tű ügy, melyre a főntebbi javaslatok vonatkoznak, nem törvényhozási vagy közigazgatási, hanem társadalmi uton lenne reformálendő. — Hogy pedig az állandósítási javaslatok eszméi minél inkább terjesz-tessenek és a reform elfogadására való fogékony-ság az országban ébresztessék, elhatározta a szakosztály, hogy Kenessey Kálmán értekezése a szakosztálynak praecizizáló megjegyzéseivel együtt 5000 példány-ban az egyesület költségén kinyomassék és egy erre kiküldött albizottság által ajánló levelek kíséretében az ország oly gazdái között osztassék ki, a kiknél az ügy iránti érdekltség főltehető. Egyuttal pedig kér-dőívek fognak az ügyre vonatkozó adatoknak gyűjté-se végett szétküldetni. — Azonkívül elhatározta a szakosztály, hogy a belügyminiszter figyelem fölhí-vandó a gazdasági cselédeknek rendkívül szűk laká-saira, közegészségügyi, nevezetesen a ragályos kórok akadályoztatása tekintetéből, 2) hogy a közköztáisi minister felkérendő, miszerint a pusztai és tanyai is-kolákban a gyermekeknek főldejű (hetekint fölvalt-va való) iskoláztatását elrendelni méltósságok, min-tán a szakosztály azon nézetben van, hogy az An-gliában sikerrel behozott naponkint váltakozó isko-láztatást viszonyaink között, főleg nyáron kevésbé len-ne kivihető.

— Nincs az a nagy baj, melynek ne lenne egy kis jó oldala. Az emigráció szomorú dolog volt s a gondolatától is borzadunk, hogy még valaha megis-méltídhettek; de az a haszna megvolt, hogy a visz-szatért emigránsok nagy része dus tapasztalatokkal tért vissza, melyeknek hasznát veheti az ország. Egy szép példa van erre a Pest melletti gazdaságban, mely Szontagh Samu tulajdona s mely, habár alig több ezer holduál, valódi mintagazdaságnak mond-ható. Nem hisszük, hogy Angliában, Belgiumban kü-lönben berendezett gazdaság volna található, mint ez, hol a mezőgazdaszat terén fölfedezett minden újabb vívmány gyakorlatilag alkalmazva van s minden mun-kák géppel végeztenek. E mellett minden újabb géppel kísérletek történnek, melyeknek szakértő kö-zönségük van. Tavasz elején a Fiskenfőle gözkevel történt kísérlet, közelebb pedig nagyobb területi szán-tásnál, melynél a legkülönbözőbb szántási mód gya-korlatott, még az éjjeli munka is megkísérlett, melyhez — holdvilágos éjen — a rendelkező tiszt, sipok utján adatta a jeleket betanított egyszerű ma-gyar munkásainak, kik egymást ép ugy megérték, mint az a vasutaknál divik. Saját felügyelete és hoz-zájárultával az egész éjen át működésben tartá a Fiskenfőle gözkeket, melynek munkálata minden leg-kisebb akadály nélkül folyt, öránként egy magyar hold 14” nyi fellazítását eredményezvén. Igen érdekes még felemlíteni, hogy a Pestnek vezető és a határt érin-tő két országútról miként jöttek az éji utasok a tá-volból élő kincseknek vált tűz színhelyére, hol ábránd-jukból kionsudtak, de a valódi kincsásásról, mely a termő talaj illetén miveletében rejlik, csak apránként bírtak meggyőződni.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék telekkönyvi osztálya által közhírré tétetik, miszerint felperes Ellenberger Henrik 2000 frt tőke s járulékaik kivételével az 1873. mártius 12-kén 3150. sz. a. kelt végzéssel elrendelt, a Budapesti hivatalos Közlöny 1873. évi 82. sz. és 84. d. számaiban, s a helybeli „Kelet” „Magyar Polgár” című lapokban is kiadott hirdetményével közönségre hozott árverezése, alperes Kohn Sándornak neje Blum Malvinával közös, a kolozsvári 1243. d. t. j. k. v. A + 1. r. sz. a. felvett 26328 frt-ra becsült 228 kr. számú ingatlanának, alperesnek közbevetett semmisségi panaszát folytán, felperes által beadott halasztási kérése az akkor kitűzött határnapokon nem fogadásitván, felperesnek a semmisségi panasz elvételése után, jelen szám alatt beadott felvételi kérvényére ugyanazon feltételek alatt, ugyan csak a törvényszék hivatali helyiségében folyó évi augusztus-hó 3-dik és szeptember-hó 3-dik mindenkor délelőtt 9 órákor fog megtartani, s a azon hirdetményben foglalt figyelmeztetések, a hitelezők és igénylőknek ez által is megtekinthetők.

A kolozsvári kir. törvényszék telekkönyvi hatóságának 1874. május 6-dikán tartott üléséből.

BIRÓ PÁL, elnök.

TÓDORFFI DOMOKOS, aljegyző.

519 sz.

(175)

(2—3)

Pályázati hirdetmény.

Az alólt m. k. lóthivatal részéről közönségre hozatik, miszerint Kolozsvárt a városiaczon Borza István által kezelt 21. sz. lóthivatal, mely az 1871. 1872. és 1873. 3 év átlaga szerint, 4% ellátási jutalék fejében a nagy-szebeni huzásokra 414 frt, a temesváriakra 208 frt. 3% ellátási jutalék fejében, a budai huzásokra 237 frt, a bécsiekre 69 frt, a brünnikre 73 frt. összesen tehát 1001 frt. jövedelmezett, jelenleg üresedésbe jöven, nyilvános pályázat útján annak fog adományoztatni, ki a legkisebb ellátási százalékkal elégedend meg.

A gyűjtődével kapcsolatos 1600 frtnyi biztosíték készpénzben, vagy osztrák-magyar állam kölcsön kötvényekben árfolyam szerint, avagy jelzálogban (Hypothek) is nyújtható.

Pályázók 50 kros béléggel felszerelt, 50 frt. bántapénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat lepecsételtén f. évi június-hó 11-dik napjának déli 12 óráig ezen m. k. lóthivatalnál annál bizonyosabban nyújtják be, illetőleg küldjék be, mivel később beérkezendett ajánlatok figyelembe nem fognak vétethetni. A közlelbbi feltételek a kolozsvári m. kir. pénzügyi biztosságnál és az alólt m. kir. hivatalnál megtekinthetők.

A m. kir. lóthivataltól.

N-Szeben, 1874. május-hó 17-kén.

588. sz.

(187)

(2—3)

Árverezési hirdetmény.

F. év június-hó 15-kén reggeli 10 órákor

a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában, a Kis-Zombor — Arad-Dobrai államúton fekvő 12-dik számú hidnál teljesítendő kijavítási munka iránt, mely 1953 frt. 25 kriban megállapított költségvetés alapján szabályszerű árlejtés fog tartatni, melyre megjelenni vállalkozni akarók meghivatnak.

A terv és az építési feltételek e mérnöki irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol az árverezés megkezdéséig 50 kros béléggel, s 5% bántapénzzel ellátott szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Szászváros, 1874. év május havában.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

Legújabbban megjelentek és

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Nagy férfiak.

Legújabb fény- és árnyképek

Makay Aranyostól. Ara 2 frt 60 kr.

Tartalom: I. A svihák. — II. Pulszki Agoston. — III. báró Kemény Gábor. — IV. Széll Kálmán. — V. Bujanovits Sándor. — VI. Gurove István. — VII. Szilágyi Dezső. — VIII. Hoffmann Pál. — IX. Paczoly János. — X. Mórítz Pál. — XI. Gr. Barkóczy János. — XII. Kautz Gyula. — XIII. Horváth Boldizsár. — XIV. Kerkápoly Károly. — XV. Lónyay Menyhért miniszterelnökségének története.

Id. Zeyk Miklós hátrahagyott munkái.

Összeszedte és kiadja ZEYK ÁDÁM.

I. Kötet. Ara 3 forint.

Magyar országgyűlési emlékek történeti bevezetésekkel.

A m. tud. akadémia tört. bizottsága megbízásából. Szerkeszté dr. Fra knői Vilmos. I. kötet. (1526—1536). Ara 5 frt.

Döntvénytár.

A m. kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályának elvi jelentőségű határozatai.

X. folyam. Ara 3 frt 50 kr.

A magyar országgyűlések története.

Irta dr. Fra knői Vilmos. I. kötet. (1526—1536). Ara 2 frt 80 kr.

A m. k. igazságügyminiszternek

1874-ik éve február-hó 18-kán 696 szám alatt kelt szabályrendelete

a kir. első folyamodási bíróságok fogházainak és börtöneinek kezelése és az azokban tartóztatottak irányában követendő bánásmód tárgyában. Hivatalos kiadás. Ara 60. kr.

Budapesti szemle.

A m. tud. Akadémia megbízásából Gyulai Pál. 9 szám. 1874 május-június. Ara 2 frt.

Csak

27 krért.

szigorú jótállás mellett a legjobb minőség és valódiságot illetőleg, árultatnak nagyban és kicsinyben

gyapju-ruhakelmék,

legfinomabbak és legdivatosabbak minden színben, simák, csikósak vagy skotmintájuk, és pedig lustre, barége, grenadine, gazier, ripsz, mozambique, jacocat, Cosmanosi perkail, batist, brillante, egyszínű vagy tarka (a valódi színért jótállással), creton törökiszövet (hálókabátok), rumburgi, hollandi, vagy fehéritetlen sléziai czérnavászon, czicz- és csipke-függönyök, atlasz sinvat, ágynemű, len- damaszt törölközők és asztalkendők, matrász- és kerevet-sírat, chiffon, 5/8 és 3/4 széles, nanking, selyem kraváttik, harisznák, fűszéklik, késztyűk, len- és batist-zsebkendők, valamint ezer másféle czikk, egyedül a szilárdnak ismert első és legnagyobb

27 kros

áru-csarnokban.

Bécs, Kärntnerstrasse 34 sz.

(polgári kórház-épület)

Utánvét mellett pontos és lelkiismeretes szolgálat. Minta és ártjegyzékek ingyen.

Csak 5 frt 90 kr. o. ért.

kaphatni az első francia

divat-csarnokban

következő 8 darab tárgyat:

- 1 elegáns divatos hölgykalapot szalmából, selyemből vagy tüllből, virágokkal, tollal, csipkével és zománczszal díszítve.
- 1 pár finom elegáns késztyű óhajtott színben.
- 1 elegáns divatos legyezőt festményekkel, vagy selyem és csipkéből.
- 1 pompás divatos chemisett tüllből atlaszszal szegélyezve.
- 1 gyönyörű fejdíszit failból v. rágokkal, vagy zománczszal.
- 1 legújabb Angot-Colliert bársonyból zománczszal.
- 1 pár finom harisznakötött eszokorral és csattal és 1 pár finom térd-harisznát.

Ezen 8 s. 8 darab tárgyat csak 5 frt 90

krért o. ért. kaphatni egyedül az

első francia divat-csarnokban

Bécs, Neubau, Breitegasse 8 sz. a.

24. ajtó Müller B. asszony és társánál.

Videki megrendelések utánvét, vagy az összeg beküldése mellett, gy. rsn és lelkiismeretes eszközöltenek.

Jegyzés. Kéretik a kalapok alakját és színt megjelölni.

STEIN JÁNOS

egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYVYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen bővítettek és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítették és szaporítottak, úgy hogy most

három gyors-, két kézi sajtó és egy simító gép van működésben.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék.

A könyvnyomdát kitűnő metsző kezeli s három sajtót és számos személyzetet foglalkoztat.

A nyomdai munkák kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPÍR gyári árban számíttatik.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal, és a leggyorsabban s legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYVYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izlésesen s oly olcsó árban képes előállítani, s e nembem bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-tárl-jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlőtek, barom-utlevelek, vásárcédulák, hirdetmények, bármilyen nagyságú falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új, polgári törvénykezési rendtartás-ban és a Kolozs megye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akár román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben koncz számra is, jutányos árban szolgál. Az „utasítás”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: magyar vagy román szövegű nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejűleg bátorságot vesz magának könyvkereskedését (bel-középuteza 1 szám) és papirkereskedését is (főter 2 szám, a tanácsház tőszomszédságában) emlékezetbe hozni.

STEIN JÁNOS,

muz. egyt. könyvárus, egyet. könyv- és könyvnyomdász s papirkereskedő.

1874.